

TRANÅS

BOKSLUT I KORTHET 2018

www.tranas.se

TRANÅS
KOMMUN

Kommunalrådet har ordet

Precis som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) förutspådde i februari 2018, har hela den offentliga sektorns ekonomi, med några få undantag, hamnat i ett läge där underskotten ökar – och det med oförändrad ambitionsnivå på våra verksamheter. Landets kommuner har på ett tydligt sätt blivit räddningsplankor både för nationella och regionala myndigheter och verksamheter.

Kostnader som tidigare Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och till delar även Landsting stått för, har undan för undan flyttats över till kommunsektorn. Detta har skett helt öppet för våra rikspolitiker utan att vi kommuner fått ekonomisk kompensation. Detta har vi, kommunerna, gemensamt påpekat för rikspolitiken och vi förutsätter nu att den regering som tillträtt, tar sitt ansvar och ser till att de generella statsbidragen till kommunsektorn täcker upp de stora underskott som kommunerna visar upp.

Det har varit känt sedan länge att både utbildnings och sociala verksamheter flaggat upp för stora underskott 2018. Det var också därför som vi politiker i Tranås i stort samförstånd höjde kommunskatten med 60 öre till 2018. Denna höjning innebär ytterligare 22 miljoner kronor till kommunkassan och vi fördelade hela summan till skolan (2 miljoner) och socialen (20 miljoner). Nu när vi gör bokslut för 2018 så konstaterar vi att dessa miljoner gjort nytta men långt ifrån varit tillräckligt.

Lösningen för kommunens ekonomi är enkel att se men desto svårare att genomföra. Vi förutsätter

ett högre statligt ekonomiskt ansvar, samtidigt som vi lokalt måste hitta och våga nya metoder och arbetssätt. Vi måste bli effektivare och använda ny teknik där det är möjligt. Vi måste inse att en sund ekonomi är grunden för de många satsningar som vi både vill och måste genomföra. Kraven på oss lokala politiker är höga, med all rätt, och jag hoppas att vi som är folkvalda både kan och vill inse att man inte kan leva över sina tillgångar.

Kommunens tillgångar fördelar sig alltmer mot kärnverksamheterna skola och omsorg. Faktum är att utrymmet för verksamhet som kultur, idrott, parker, gator mm. har krympt succesivt och kärnverksamheterna upptar nu 85 % av tillgångarna. Har vi nått smärtgränsen?

Framtiden då? Ja med denna dystra inledning så är det klart att vi måste hålla hårt i våra skattemedel och noga överväga vilka satsningar vi ska göra. Satsningar måste ändå ske. Fler lokaler för utbildning. Mer och fler bostäder är också prioriterat då det finns behov både av lägenheter och friliggande villor. Bättre villkor för att kunna arbetspendla kollektivt. Både ur ett miljöperspektiv

men också för att vårt näringsliv ska kunna möta framtiden med rätt kompetens.

Tranås kommun mår trots allt bra. Åtminstone när våra invånare själva får svara på den stora undersökning som SCB nyligen offentliggjorde. Där ligger Tranås över genomsnittet i riket inom i stort sett alla områden. Lika bra är det betyg som vårt lokala näringsliv åter ger kommunen i Svenskt Näringslivs årliga ranking, plats 29 av 290 kommuner.

2019 är året då Tranås firar 100 år som stad och det kommer du som invånare att märka under året. Delta i så många av dessa aktiviteter du kan. Genom möten människor emellan skapas gemenskap och samhörighet. En gemenskap som hjälper till att föra utvecklingen framåt i vår kommun.

Anders Wilander (M),
Ordförande Kommunstyrelsen

2018 - ett år med både framgångar och motgångar

Det ekonomiska resultatet visar på stora underskott trots omfattande förändringsarbete för att kommunen ska uppnå god ekonomisk hushållning. Det kommer att bli en utmaning att lösa för såväl politiker som chefer och medarbetare.

Sommarens varma väder medförde extrem torka, vilket fick stora konsekvenser inom skogs- och lantbruket. Det innebär också en extrem brandrisk och räddningstjänsten gjorde fantastiska insatser.

Planeringen för arbetet med Agenda 2030 har påbörjats, vilket inkluderar klimatfrågan och att minska fossilberoendet och energianvändningen. Ett konkret exempel är att det anlagts flera gång- och cykelvägar.

Lagen för dataskyddsförordningen (GDPR) gäller från våren 2018. Tranås kommun var väl förberedd inför implementeringen, med riktlinjer och rutiner, utbildningar och information.

Tranås kommun kan vara stolt över invigningen av ett nytt äldreboende på Råsvägen, förmodligen ett av de finaste i landet. Vidare kan vi njuta av härlig utomhuskonst, Open av Mats Nordlund, på Bredstorps IP. Vi kan också glädjas åt strålande resultat hos våra elever vad gäller skolbetyg. Vi klättrar från plats 50 till plats 26 i skolranking enligt Lärarförbundets 13 kriterier i jämförelse med landets 290 kommuner.

Tillgängligheten för att ansluta sin fastighet till bredbandsuppkoppling är hela 97 % i kommunen. Nu har länsstyrelsen beviljat Tranås Energi AB bidrag så att möjligheten till utbyggnad blir

verklighet för hela landsbygden. Tranås bostäder kommer att bygga nya bostäder i kvarteret Vitsippan, vilket inte bolaget gjort sedan 1990-talet.

Varje år utses årets friluftskommun i Sverige. 2018 kom Tranås på andra plats. Naturen är vår styrka och möjlighet för folkhälsa, rekreation och välbefinnande.

Arbetet med kommunvision 2040 har pågått under året med metoden Cultural Planning, som innebär att fånga platsens själ genom att kartlägga ortens historia och nuläge. Därefter har cirka 150 personer deltagit i workshops för att beskriva sina tankar om hur det ska vara att bo, leva och verka i Tranås 2040. Visionens titel är Tranås tar initiativet och ska presenteras vid halvårsskiftet i samband med 100-årsjubileet 2019.

Dessutom planeras utgivning av en novell, Saga och Oscar, som är en tidsresa från 1920-2040 där handlingen förstas utspelar sig i Tranås. Jag kan avslöja att det är trevlig sträckläsning. Kommunvisionen och novellen kommer att skickas ut till alla hushåll strax innan midsommar.

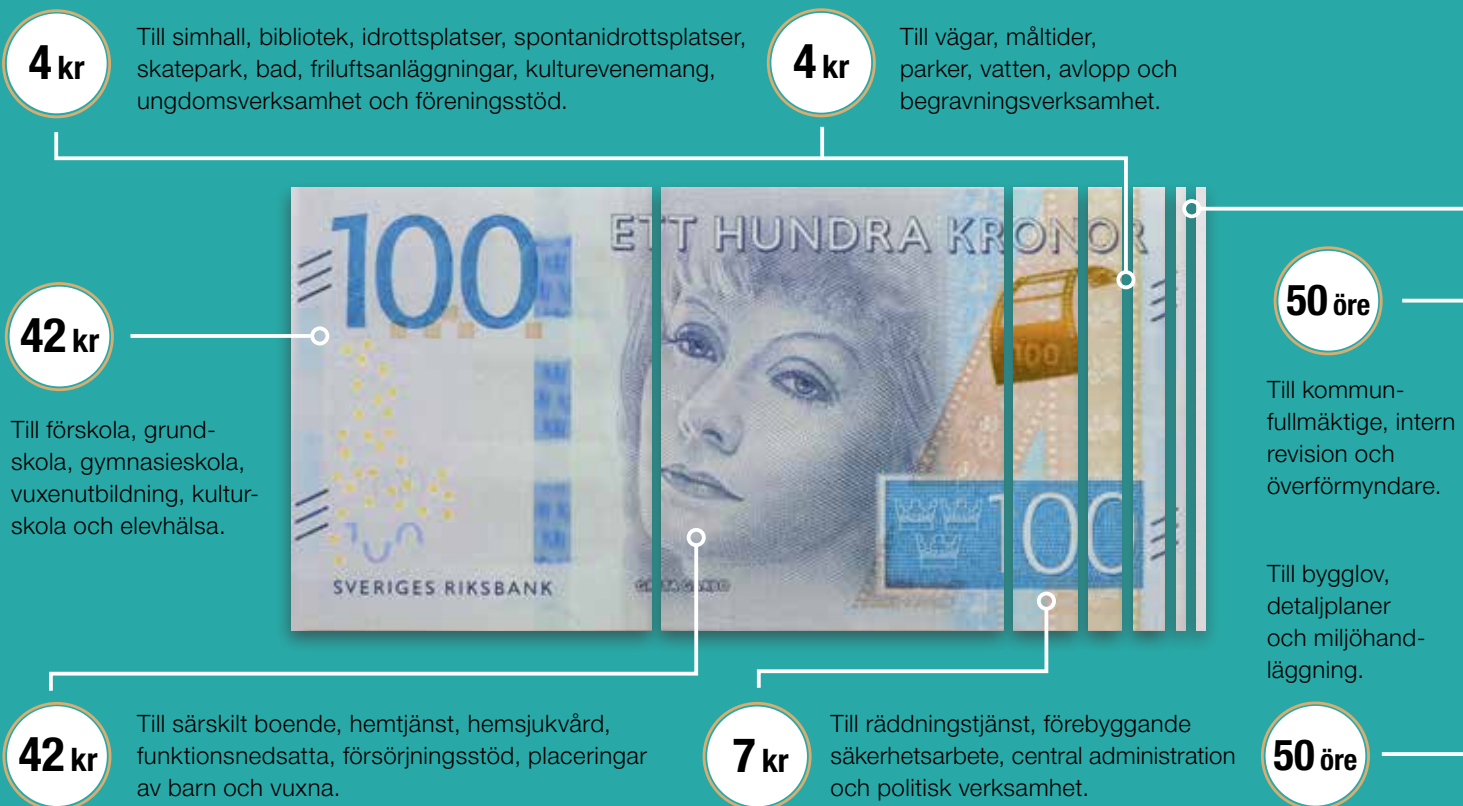
Håll utkik i din brevlåda!

Karin Semberg, Kommundirektör

100-lappen

Om du betalar 100 kr i skatt, hur mycket går till de olika verksamheterna?

Kommunkoncernens ekonomi 2018

Kommunens resultat är pengar som används för att betala investeringar.

	Miljoner
Intäkter för el, fjärrvärme, hyror, vatten, avlopp, barnomsorg, äldreomsorg etc	637,4
Skatteintäkter från kommunens invånare	820,9
Skatteintäkter från övriga kommuner och staten	315,4
Totalt intäkter	1 773,8
Kostnader för löner	- 1 004,1
Övriga kostnader	- 756,5
Totala kostnader	- 1 760,6
Resultat	13,2

Siffror 2018

Antal uttryckningar (brand & trafik)	741 st
Antal beviljade bygglov	209 st
Parkkostnader per invånare	441 kr
Antal besök i simhallen	77 583 st
Antal besök biblioteket	134 469 st
Nettokostnad per barn: Förskola	138 315 kr
Nettokostnad per elev: Grundskola	86 518 kr
Nettokostnad per elev: Gymnasiet	85 085 kr
Antal elever per lärare: Grundskolan	10,6 st
Antal elever per lärare: Gymnasiet	9 st
Bruttokostnad per plats i särskilt boende för äldre (per år)	642 059 kr
Serverade portioner mat i skolan och till äldre	864 631 st
Kostnad för en lunch i grundskolan	38 kr
Kostnad för dagsbehovet av mat äldreomsorgen	92 kr
Andel inköpta ekologiska varor	20 %
Skolskjutsar (antal km per år)	377 235 km
Elförbrukning i Tranås	167 621 MWh

Ett urval av händelser 2018

Ett mer hållbart Tranås

Planeringen för arbetet med hållbarhet, Agenda 2030 påbörjades. Nya gång- och cykelvägar på Hagadalsgatan, Mjölbyvägen och Grännavägen är exempel på konkreta åtgärder där klimatfrågan och minskat beroende av fossila bränslen står i fokus. En cykelkampanj genomfördes för att få fler att lämna bilen hemma.

Boende med klass

Det särskilda boendet Råsvägen invigdes under våren – ett modernt boende vi kan vara stolta över.

Värmebölja

Den rekordvarma sommaren innebar eldningsförbud och många uttryckningar för räddningstjänsten.

Höga betyg för våra skolelever

Våra skolelever fick strålande resultat när det kommer till betyg. Vi klättrade från plats 50 till plats 26 i Lärarförbundets skolranking av landets 290 kommuner.

Friluftsliv i topp

Tranås utsågs till näst bästa friluftskommunen i Sverige. Naturen är vår styrka och möjlighet för hälsa och rekreation.

Konst på Bredstorp

Bredstorp IP smyckades med konstverket Open av Mats Nordlund.

Fortsatt sug efter bostäder

Utbudet på bostäder var litet. Bostadsrätter färdigställdes bland annat vid Hamnparken, Junkaremålens Strand I och Ängaryd. Alla villatomter på Norraby Udde såldes slut.

Lättare att samåka

För att underlätta för alla jobbspendlare byggdes samåkningsparkeringen i korsningen Hagadalsgatan/Säbyvägen ut.

Foto: Christian Lindsten

Visittranas.com

En ny besöksajt med tillhörande broschyr lanserades för att inspirera fler människor att uppleva Tranås.

Nya affärsidéer och företag

För att stimulera nya affärsidéer hölls nyföretagarutbildningar och innovationstävlingar av Tranås United. 83 nya företag (aktiebolag, enskild näringsidkare och handelsbolag) bildades under året.

Mer vård under samma tak

Under hösten flyttade hemtjänst och hemsjukvård in i nyrenoverade lokaler vid Västra vägen. Ett klart lyft att samla flera verksamheter under samma tak.

Nytt liv i stans gröna lunga

Naturelekplatsen i Östanåparken färdigställdes. Tillsammans med strövstigar, utegym, frisbeegolfbana och wakeboardbana strax intill, har naturparken blivit ett givet rekreativt område i centrum.

Idrott för alla

Idrottens dag är ett tillfälle att prova på nya sporter. Dagen engagerade ett 20-tal föreningar och ca 1 200 besökare kom till Bredstorp för att testa nya aktiviteter.

Ecce Homo drog många besökare

Kulturveckan med regnbågstema bjöd på många aktiviteter. Den omtalade konstutställningen Ecce Homo visades upp för sista gången och lockade både Tranåsbor och långväga besökare.

Första kvinnan på posten

Tranås kommunfullmäktige fick för första gången en kvinnlig ordförande, Jennie Saxfeldt.

Mer plats på Fröafallsskolan

Fröafallsskolan, som länge varit trångbodd, började byggas om för att rymma fler elever och personal. Ombyggnationen slutförs under 2020.

Det här kommer att hända

100-åringen firas!

Tranås stads 100-årsjubileum inleddes under nyårshelgen med ljusshow över stadens historia. Firandet fortsätter, bland annat med 100-årsfest första veckan i juni då det blir konserter, nationaldagsfirande, familjedag och mycket mer.

Bredband åt alla

Möjligheten för alla att ansluta sin fastighet till bredband blir verklighet i och med att Länsstyrelsen beviljat Tranås Energi bidrag för utbyggnad på landsbygden. Fibernätet i Tranås tätort är helt utbyggt under 2019 och utbyggnaden på landsbygden är planerad till 2020.

Smålit

Smålands litteraturfestival, Smålit gästar Tranås. Under en heldag bjuds på föreläsningar, författarsamtal och poesi för såväl stora som små.

Möbelriksdagen till Tranås

Många hem, kontor och skolor har fått sin inredning från Tranås. Visste du att 12 % av Sveriges möbelindustri finns här? I mars står Tranås värd för Möbelriksdagen, som är en kreativ mötesplats för möbelbranschen i Sverige.

Tranåsbostäder bygger igen

Tranåsbostäder bygger för första gången sedan 1990-talet hyresrätter i kvarteret Vitsippan.

Kompetensutveckling på hemmaplan

Tranås United startar en rad företagsutbildningar i samarbete med TUC Yrkehögskola för att tillgodose näringslivets efterfrågan på kompetensutveckling inom olika områden.

Fler lägenheter

Efterfrågan på lägenheter är stor och nu börjar det röra på sig när det gäller byggnation av flerbostadshus. Byggprojekt på Norra Missionen, Nygatan, Vitsippan och Junkaremålens Strand II beräknas påbörjas under året.

under 2019...

Var är Tranås 2040?

Året är 2040. Och Tranås är platsen. Hur kommer vår stad att se ut då? Kommunvisionen, som ska ge oss en gemensam bild för Tranås utveckling, presenteras i juni. Dessutom blir det boksläpp med Novellen Saga och Oscar, som är en tidsresa från 1920-2040. Håll utkik efter kommunvisionen och novellen i din brevlåda i sommar!

Fri fiskväg i Forsnäs

Den nybyggda fiskvägen vid vattenkraftstationen i Forsnäs färdigställs. Vattenvägen, som varit stängd i ca 100 år, öppnas för fisk och andra vattenlevande djur igen.

Biblioteket förnyas

Under våren får biblioteket ett rejält ansiktslyft med roligare ytor för barn- och ungdomsavdelning, tyst kupé för studier och jobb samt mer inbjudande läshörna. Förhoppningen är att locka fler och yngre besökare till biblioteket. Dessutom införs Meröppet, med möjlighet att besöka biblioteket även före och efter ordinarie öppettider.

Utbildning för alla politiker

Som startskott för den nya mandatperioden får alla kommunens politiker utbildning som ska stärka dem i rollen som förtroendevalda.

Effektivare inköp

För att effektivisera kommunens inköp kommer ett inköpssystem att implementeras. Detta förväntas leda till effektivare arbetssätt, avtalstrohet och på sikt besparingar.

Befolkning

Under 2018 ökade Tranås befolkning med 93 invånare.

Totalt antal invånare är nu **18 987 personer**. Ökningen är störst inom spannet

65-79 år. Tranås kommun har en något högre andel äldre än riksgenomsnittet, samt en lägre andel yrkesaktiva i åldrarna 20-64 år. Andelen barn och unga under 20 år ligger i nivå med riket. Aktuella prognoser mot 2030 visar på stora ökningarna i de yngre åldrarna (skolåldrarna) och äldre över 80 år.

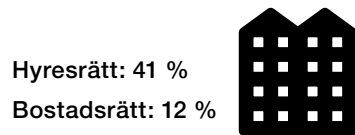
Ålder	Tranås	Riket	Tranås 2030
0-19 år	23 %	23 %	23 %
20-64 år	53 %	57 %	52 %
65-79 år	17 %	15 %	15 %
80+ år	7 %	5 %	10 %

Hur bor vi?

I kommunen finns sammanlagt **9 257 bostäder**. Av dessa är ca 4 075 villor, ca 3 845 hyresrätter och ca 1 072 bostadsrätter. Ungefär 300 av lägenheterna är specialbostäder, som exempelvis bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning. Av den totala befolkningen bor ca 11 000 i villa och ca 8 000 i lägenhet eller specialbostad.

Villa: 44 %

Hyresrätt: 41 %

Bostadsrätt: 12 %

Specialbostäder: 3 %

Under 2018 färdigställdes 78 lägenheter och 29 villor.

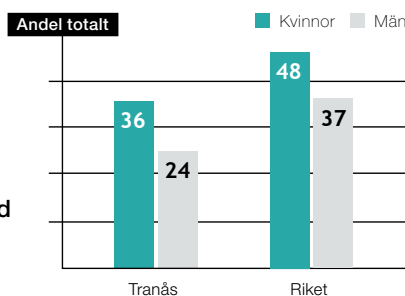
31 villabyggen påbörjades, men inga lägenhetsbyggen.

Andelen villor där äldsta personen i hushållet är 70 år eller äldre uppgår till ca 1 070 st, alltså ungefär en fjärdedel av villabeståndet.

Utbildningsnivå

Jämfört med rikssnittet är utbildningsnivån markant lägre i Tranås kommun. Framförallt jämfört med storstäderna, där det finns större utbud på jobb för högt utbildade.

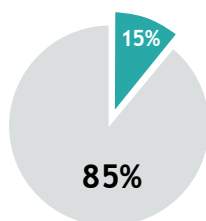
Andel invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning.

Befolkningens bakgrund

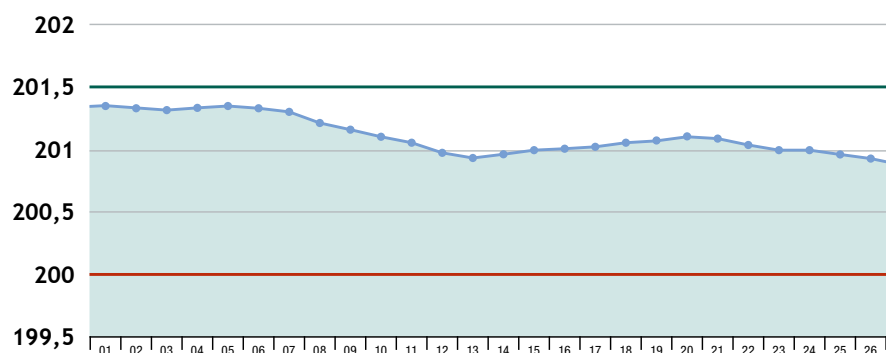
Andel utrikesfödda ligger på samma nivå som förra året och uppgår idag till 15 % av kommunens befolkning. Detta är ungefär 4 procentenheter lägre än rikssnittet.

■ Svensk bakgrund ■ Utländsk bakgrund

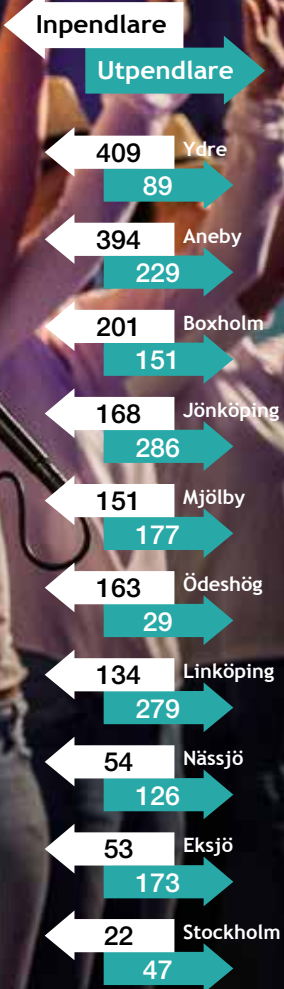

Vattennivån i Sommen

Antal meter över havet vecka 1-52 år 2018

*Ny tätort sedan februari 2018.

In- & utpendlare

Mellan år 2010 och 2017* ökade antalet inpendlare till kommunen med 127 personer medan antalet utpendlare ökade med 245 personer. För första gången på många år minskade utpendlingen 2017 jämfört med föregående år. Totalt sett har Tranås fler som pendlar in än som pendlar ut och 63 % både bor och arbetar inom kommunen.

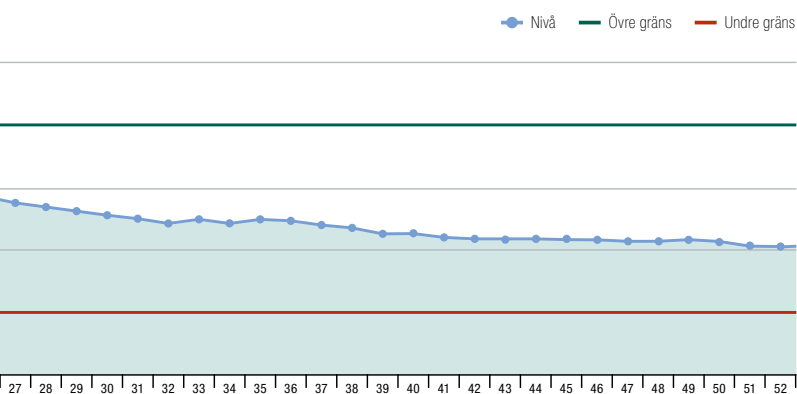
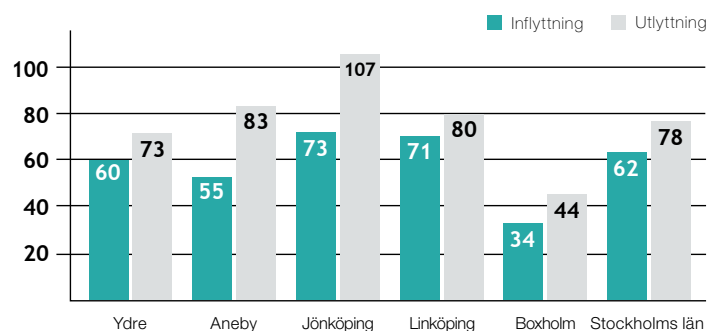
Vad jobbar vi med?

Tabellen visar antalet anställda (16+ år) inom 16 olika yrkesområden i Tranåsregionen (dagbefolkningen) under 2018*.

Bransch	Män	Kvinnor	Totalt
Tillverkning & utvinning	1659	659	2318
Vård, omsorg & sociala tjänster	228	1082	1310
Handel	658	473	1131
Utbildning	213	755	968
Företagstjänster	386	307	693
Byggverksamhet	657	49	706
Transport & magasinering	253	54	307
Kulturella & personliga tjänster	93	158	251
Hotell & restaurang	92	138	230
Jordbruk, skogsbruk & fiske	182	42	224
Offentlig förvaltning & försvar	79	137	216
Fastighetsverksamhet	68	33	101
Information & kommunikation	80	17	97
Övrig verksamhet	34	53	87
Energi & miljö	46	13	59
Finans & försäkring	12	18	30

In- & utflyttning

De flesta som flyttar, ungefär två av tre, gör det inom den egna kommunen. Det största flyttutbytet är annars med närliggande kommuner och med residensstäderna. Men det sker även ett stort utbyte med storstadsregionerna, exempelvis med Stockholm.

Strategiska satsningar

För mandatperioden 2015 - 2018 arbetade politikerna fram en utvecklingsstrategi för de områden de ansåg var viktigast att utveckla: högre utbildningsnivå, infrastruktur, social inkludering och arbete/näringsliv.

Här är några exempel på vad som gjorts för att nå målen:

Högre utbildningsnivå

För att möta de allt högre krav på utbildning som ställs på arbetsmarknaden behöver vi öka andelen elever med slutbetyg från gymnasiet och antalet som går vidare till eftergymnasiala studier.

- Gymnasieskolans elever får besöka olika universitet och får information om högre studier via studie- och yrkesvägledare på skolan.
- Samarbetet mellan skola och arbetsliv har förstärkts genom en koordinator.
- Satsningar för att fler ska gå ut gymnasiet med slutbetyg ger resultat. Idag når 88 % av avgångseleverna målet.
- Samarbete mellan kommunen och gymnasie- och vuxenutbildningar för att stärka skolorna och se till att eleverna får den kompetens som framtida medarbetare behöver.

Infrastruktur

En väl utbyggd infrastruktur med bra fungerande järnvägstrafik är avgörande för att arbetsmarknaden i och kring Tranås ska kunna utvidgas. Det ska också vara enkelt att byta trafikslag och att ta sig fram per fot och cykel.

- Utbyggnad av fibernätet för att alla kommuninvånare ska ha tillgång till bredband har nu uppnåtts till 96 %.
- Nya gång- och cykelvägar har byggts längs Mjölbyvägen, Grännavägen och Hagadalsgatan samt en samåkningsparkering.
- Tranås arbetar vidare tillsammans med Jönköping och Värnamo för att påskynda ett beslut om en ny stambana för höghastighetståg.

Social inkludering

Ett inkluderande samhälle innebär att alla ska kunna vara delaktiga, känna trygghet och kunna bidra i samhället. Detta är grundläggande för en socialt hållbar utveckling.

- Inom förskolan och skolan drivs projekt kring nyanländas lärande och stöd ges till elever med neuropsykiatriska funktionshinder.
- Riktade insatser görs för att integrera nyanlända i samhället, såsom gratis lovaktiviteter, gratis simskola för 6-åringar, språkcaféer och språkvård på biblioteket.
- Mer resurser för att introducera nyanlända. Personal med olika språkkompetenser inom SFI.

Arbete – näringsliv

För att kunna växa av egen kraft måste kommunen ha ett starkt näringsliv och kunna erbjuda ett brett utbud av arbetstillfällen. Samarbete, infrastruktur, tillgång till mark samt kompetensutveckling är några viktiga faktorer.

- Yrkes-SFI inom vård, industri och restaurang för att tillgodose kompetensbehov.
- Nyföretagarutbildningar och innovationstävlingar har arrangerats av Tranås United för att stimulera nya affärsidéer.
- Prjektet Boplats Tranås skapade intresse för Tranås som attraktiv kommun att bygga bostäder i.
- Aktiviteter tillsammans med föreningar och näringsliv såsom Idrottsskola, Fun for Free, Konstrakan och wakeboardbana.

Tranås Energi

Med dig och miljön i fokus – varje dag, året runt

Några händelser under 2018:

- En **fiskväg** byggdes vid vattenkraftstationen i Forsnäs, för ökad biologisk mångfald.
- För att underlätta för Tranåsborna att ta steget till **egen elproduktion** startades flera samarbeten med lokala solcellsinstallatörer.
- Planeringen inför bygget av en andelsägd **solcellspark** påbörjades.
- Utbyggnaden av laddinfrastruktur med **fler laddstolpar** för elfordon fortsatte.
- **Fjärrvärmesystemet byggdes ut** ytterligare, så att fler kan få tillgång till en trygg och förnybar värmekälla.

- Bygget av den **nya fördelningsstationen i Bredstorp** startade. Med miljösmart teknik och solceller på taket säkrar vi framtida elleveranser och skapar möjlighet för Tranås att växa.
- 2019 blir ett minst lika händelserikt år, med fortsatt arbete för ökad **biologisk mångfald, säkrade leveranser och nöjda kunder**.

Tranåsbostäder

Lokaler och bostäder som är väl anpassade efter kundernas behov och önskemål

- **Sören Carp** avtackas efter 18 år som VD och och totalt 36 år i företaget. **Magnus Nilsson** tillträdde som ny VD.
- Investeringen av **Råsvägen** slutfördes - ett särskilt boende med 54 lägenheter. För hemtjänsten och hemsjukvården anpassades fastigheten Häggatorpet 4, som idag kallas för **Vårdnavet**.
- På **Linderås skola** genomförde bolaget en nybyggnad av skollokaler och fritidshem. En tillfällig etablering gjordes för **förskola i Folkets park** samt en stor **tillgänglighetsanpassning på Holavedsgymnasiet**.
- En större **stamrening på Söderlingsgatan** påbörjades, projektet kommer att slutföras under 2019. I kvarteret Vitsippan kommer företagets första nyproduktion av bostäder på tjugosju år att genomföras.
- Tillsammans med övriga aktörer arbetar bolaget för att kommunen ska nå sitt långsiktiga mål med **tjugotusen invånare år 2025**, bl a genom att kunna tillgodose behovet av verksamhetslokaler.
- I samband med att **Tranåsbostäder fyller 70 år** 2019 kommer ett antal aktiviteter att genomföras, både för egna hyresgäster och för övriga kommuninvånare.

I juni 2018 färdigställdes Råsvägen (t.h.), särskilt boende med 54 lägenheter i två våningar.

VILL DU LÄSA MER OM KOMMUNENS VERKSAMHET 2018?

Du hittar hela
årsredovisningen
på tranas.se

TRANÅS
KOMMUN

Stadshusplan 1, 573 82 Tranås · 0140 - 681 00
tranaskommun@tranas.se · www.tranas.se